gemeente Terschelling

Gemeenteblad

Onderwerp: **Regionale Energiestrategie Fryslân**

Jaar/nummer: **2021/40**

In behandeling bij: **Wethouder Haringa**

Voorstel

1. De Regionale Energiestrategie Fryslân vast te stellen
2. Kennis te nemen van de bijlagen

Samenvatting

In dertig regio's is het afgelopen jaar gewerkt aan het opstellen van regionale energiestrategieën (RES'en). De afspraak om RES'en op te stellen is gemaakt in het Klimaatakkoord uit 2019. Ook de Friese overheden hebben in dialoog met maatschappelijke organisaties en na consultatie van de Friese burgers een RES opgesteld. In de RES is de ambitie vastgelegd voor de opwekking van duurzame energie tot 2030. Voor Fryslân gaat het grotendeels om de huidige vergunde projecten voor zonne- en windenergie. De bestuurlijke Regiegroep RES, onder voorzitterschap van gedeputeerde Poepjes en wethouder Wassink van Leeuwarden, heeft de RES aan alle gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van Wetterskip Fryslân aangeboden, met het verzoek deze voor 1 juli vast te stellen.
Het college van B&W stelt aan de gemeenteraad voor om de RES Fryslân vast te stellen.

Toelichting

Aanleiding

Om de opwarming van de aarde binnen aanvaardbare grenzen te houden is het nodig om de uitstoot van CO2 wereldwijd terug te brengen naar netto nul in 2050. Dit is een enorme opgave die urgente actie vraagt voor energiebesparing en de opwek van duurzame energie. Dit is concreet vastgelegd in het Akkoord van Parijs uit 2015. In het Klimaatakkoord van 2019, dat door alle Nederlandse overheden en vele andere partijen is ondertekend, is vastgelegd om in 2030 de CO2-uitstoot met 49% te verminderen. In vijf landelijke energietafels is voor diverse sectoren afgesproken wat de concrete opgave is. Voor elektriciteit is die het toevoegen van 35 Terawattuur (TWh) aan opwekcapaciteit door zonne- en windenergie op land. De verdeling daarvan, en ook de verdeling van warmte, kan het best regionaal worden afgesproken. Daarom is in het Klimaatakkoord afgesproken dat er Regionale Energiestrategieën opgesteld worden, waarin provincies, gemeenten en waterschappen de onderlinge afspraken vastleggen. Nederland is ingedeeld in 30 RES-regio's In Fryslân beslaat de RES-regio de hele provincie.
De eerste RES dient op 1 juli 2021 te zijn vastgesteld. Ze worden elke twee jaar herzien.

Reikwijdte van de RES

De RES gaat over de ruimtelijke reservering voor zonne- en windenergie, en over de regionale verdeling van warmte. Dit laatste onderwerp is in Fryslân geen groot issue, in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Rijnmondgebied.
Het klimaatakkoord bepaalt dat zo concreet mogelijk moet worden aangegeven waar ruimte wordt geboden voor grootschalige projecten voor de opwek van zonne- en windenergie.
Wind op zee valt buiten de reikwijdte van de RES'en en dus ook buiten de taakstelling van 35 TWh. De reden hiervoor is dat de verdeling van de daar opgewekte energie beter op nationale schaal geregeld kan worden. Er is ook rekening mee gehouden dat deze energie hard nodig is voor het vergroenen van de industrie. Ook kleinschalige projecten op daken vallen buiten de RES.
In een bijlage bij de RES heeft netbeheerder Liander aangegeven wat de gevolgen zijn voor het energienetwerk.

Wat wordt in de RES geregeld
In Fryslân is gekozen voor een relatief beleidsarme RES, omdat er al veel projecten op stapel staan, het energienetwerk pas na opwaardering een grote uitbreiding van de opwekking van duurzame energie aankan, en er rekening is gehouden met de landschappelijke waarden. De provincie heeft kaders gesteld aan het opstellen van windturbines, en voor zonne-energie een zogenaamde 'zonneladder' opgesteld, die tot doel heeft om zonnepanelen zoveel mogelijk op daken en zo min mogelijk op landbouwgrond te plaatsen.
De totale ambitie voor Fryslân in deze RES komt uit op 3 TWh aan te plaatsen duurzame energie in de komende tien jaar. Deze ambitie kan in komende herzieningen van de RES worden bijgesteld.

Onderdeel van de RES is de zogenaamde 'regionale warmtestructuur', waarin de verdeling van grote warmtebronnen, bijvoorbeeld uit de industrie, wordt geregeld. Zoals gezegd is dit in Fryslân een beperkt issue. Voor de Waddeneilanden heeft de regionale warmtestructuur geen betekenis.

Terschelling en de Waddeneilanden
In de RES zijn alleen de reeds vergunde projecten opgenomen, aangevuld met de ambities van die gemeenten die vastgestelde beleidsdoelen hebben voor het opstellen van zonne- en windenergie. Alle Waddengemeenten hebben ambities in termen van het reduceren van de CO2-uitstoot, en voor het op termijn zelfvoorzienend worden. Daarom zijn voor de eilanden alleen de vergunde projecten voor de opwekking van zonne-energie opgenomen. Voor Terschelling gaat het om de zonneparken Hee 1 en Hee 2.

Bij de RES is een achtergronddocument bijgevoegd ter kennisname. Hierin is een aparte paragraaf opgenomen over het Waddengebied waarin de bijzondere status van het gebied centraal staat. Het gaat daarbij om de landschappelijke en natuurwaarden, en om de bijzondere situatie van de eilanden vanwege de wadkabels en -leidingen. In het achtergronddocument is de intentie opgenomen om voor de gezamenlijke eilanden in de komende jaren een energieverkenning uit te voeren, die verwerkt wordt in de RES 2.0. Een belangrijk kader daarbij is de gebiedsagenda Waddengebied van het Rijk.

Vaststelling en vervolg
Alle gemeenten hebben zich in het Klimaatakkoord gecommitteerd aan het opstellen van een RES. Dit betekent ook dat alle gemeenten voor 1 juli 2021 een

RES moeten vaststellen. Dit betekent ook dat alle gemeenten binnen een RES-regio gevraagd wordt om in te stemmen met een eensluidend document. Uiteraard is het recht van amendement van alle inliggende gemeenten onverkort van toepassing.

Na vaststelling dienen de in de RES vastgelegde ruimtelijke afspraken als bouwsteen voor de gemeentelijke omgevingsvisies.

Historie

In oktober 2020 hebben alle Friese overheden de concept-RES vastgesteld. De belangrijkste veranderingen in de definitieve RES ten opzichte van de concept-RES zijn dat de ambities van die gemeenten die concrete beleidsambities hebben voor het opstellen van zonne- en windenergie, zijn toegevoegd. De Waddengemeenten hebben dergelijke concrete beleidsambities niet.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

Er zijn geen directe juridische gevolgen. De afspraken uit de RES worden als bouwsteen meegenomen in de omgevingsvisie. Omdat er voor Terschelling alleen reeds vergunde projecten zijn benoemd zijn er voor de gemeente geen beleidsconsequenties.
De provinciale kaders voor zonne- en windenergie blijven van toepassing en veranderen niet.
De RES dient door alle besturen voor 1 juli 2021 te zijn vastgesteld.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

De RES sluit goed aan bij het gemeentelijke beleid voor verduurzaming. Omdat de RES zelf geen directe gevolgen heeft voor het beleid of projecten op Terschelling, is het vooral zaak om het gemeentelijke uitvoeringsprogramma voortvarend te blijven uitvoeren.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

Vaststelling van de RES heeft geen financiële, personele of organisatorische gevolgen.

Communicatie/interactiviteit

Voor de komende tijd staan er diverse activiteiten gepland om bewoners en bedrijven te betrekken bij de energietransitie. Deze staan in het kader van het gemeentelijke uitvoeringsprogramma ‘Terschelling Samen Duurzaam’ en de transitievisie Warmte. Ze gaan over opwekking van duurzame energie en over de verduurzaming van woningen en bedrijfspanden.

Advies van de raadscommissie
-

Ter inzage liggende stukken
Regionale Energiestrategie Fryslân
Bijlagen bij de Regionale Energiestrategie

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 13 april 2021
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,	C.M. van de Pol,
secretaris/directeur	burgemeester